

Instelling Werkgeverscommissie voor de Randstedelijke Rekenkamer en aanpassing governance

1. Aanleiding

In mei 2013 verscheen het rapport van Berenschot over de externe evaluatie van de Randstedelijke Rekenkamer. Berenschot concludeerde o.a. dat *“de positionering van de Rekenkamer sterk is verbeterd de afgelopen jaren. De Rekenkamer is dichterbij de Statenleden toegekomen (...) Toch blijft het – gegeven de onafhankelijke positie van de Rekenkamer – zoeken naar de optimale lijn van verantwoording richting PS.”* En gaf als aanbeveling: *“De Programmaraad heeft een belangrijke rol in deze. Dit vraagt wel om een wezenlijk andere rolinvulling en tijdsbesteding van de leden. Wij zien voor hen een belangrijke taak in de periodieke reflectie op het instituut ‘rekenkamer’ in zijn algemeenheid en het functioneren van de directeur-bestuurder in het bijzonder. Voor dat laatste ligt een speciaal overleg van de Programmaraad waarvoor iedere provincie een programmaraadslid afvaardigt in de rede. Dit betekent overigens dat de gemeenschappelijke regeling aanpassing behoeft.”*

Daarnaast hebben de Rekenkamers van Rotterdam en Amsterdam in het kader van intercollegiale visitatie in het voorjaar van 2013 gesteld dat de huidige aanstelling van de plaatsvervangend bestuurder niet in lijn is met de geldende wettelijke bepalingen van de Provinciewet. *“De plaatsvervangend bestuurder is als ambtenaar in dienst bij de provincie Flevoland. Dit is in strijd met artikel 79f, lid n van de Provinciewet die het verbiedt om een lid van een provinciale rekenkamer tevens ambtenaar te laten zijn die door het provinciebestuur is aangesteld.”*

In de Programmaraadbijeenkomst van 4 maart jl. is besproken dat de bestuurder-directeur z.s.m. een aantal gesprekken zal gaan voeren en vervolgens één statenvoorstel zal voorleggen, waarin zowel de werkgeversrol als de governance zal worden meegenomen, eventueel vergezeld van een voorstel tot aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling.

2. Instelling Werkgeverscommissie

Voor de invulling en taken van een Werkgeverscommissie voor de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer zijn de verschillende Werkgeverscommissies van de provinciale griffiers als voorbeeld genomen, omdat er tussen de rol en positie van de griffie en de Rekenkamer richting Provinciale Staten (PS) veel overeenstemming is. Een belangrijk verschil is echter de relatie naar de Commissaris van de Koning (CdK).

Volgens art. 81 van de Provinciewet kan de CdK géén lid kan zijn van de Werkgeverscommissie van de griffier. Maar omdat de CdK (technisch) voorzitter is van PS en nauw samenwerkt met de griffier kan hij een belangrijke informatiebron zijn wanneer het functioneren van de griffier aan de orde is. Daarom wordt de CdK in sommige Werkgeverscommissies van de griffier als adviseur verbonden aan deze Werkgeverscommissie. Zo'n relatie tussen de CdK en de bestuurder-directeur van de Rekenkamer is er niet. Uit de gevoerde gesprekken met (een delegatie van) de programmaraadsleden is in meer of minder sterke mate naar voren gebracht dat de CdK géén formele rol als adviseur van de Werkgeverscommissie van de bestuurder-directeur van de Rekenkamer zou moeten krijgen.

Aan de andere kant is in de gesprekken ook aangegeven dat de Werkgeverscommissie zich wel door de verschillende ‘stakeholders’ zou moeten (laten) informeren over hoe de bestuurder-directeur functioneert richting hen. Dit geldt in het bijzonder voor het team van de rekenkamer zelf, omdat PS daarop zelf het minst zicht hebben. Daarom wordt voorgesteld dat de Werkgeverscommissie van de Rekenkamer zich periodiek laat informeren door de personeelsvertegenwoordiging (PVT) van de Rekenkamer.

Voor wat betreft de samenstelling van de Werkgeverscommissie van de Rekenkamer komt uit de gevoerde gesprekken als grootste gemene deler naar voren de Werkgeverscommissie te laten

bestaan uit vier leden, uit elke provincie één. Over de vraag of dat al dan niet tevens leden uit de Programmaraad zouden moeten zijn (zoals Berenschot aanbeveelt) is ook grote overeenstemming. Over het algemeen komt uit de gevoerde gesprekken naar voren dat men het lidmaatschap van de Werkgeverscommissie géén taak vindt van de leden van de Programmaraad. Tijdens het gesprek met de delegatie van Utrecht werd aangegeven het ook niet als een probleem te zien, wanneer een provincie iemand zou voordragen voor de Werkgeverscommissie, die tevens lid is van de Programmaraad, als beide rollen en taken voldoende van elkaar gescheiden blijven. De rol van de Werkgeverscommissie en Programmaraad zijn echter wezenlijk anders. De Programmaraad adviseert over de inhoud (onderwerpkeuze van het onderzoek en de onderzoekaanpak). De Rekenkamer maakt na het advies van de Programmaraad haar eigen afwegingen en neemt uiteindelijk een onafhankelijk besluit over het onderzoeksprogramma. Dat kan dus afwijken van een advies van de Programmaraad. De Werkgeverscommissie voert met de bestuurder-directeur het gesprek over de hoofdlijnen van de strategie, het management en de bedrijfsvoering. Daarmee vormt de Werkgeverscommissie in feite een escalatieniveau in het geval er een inhoudelijk knelpunt met de Programmaraad zou zijn. Een personele unie van lid van de Werkgeverscommissie en Programmaraad is daarom ongewenst vanwege de benodigde onafhankelijkheid van de Rekenkamer.

Volledige overeenstemming was er tijdens de gevoerde gesprekken over het feit dat de leden van de Werkgeverscommissie deskundigheid en/of affiniteit moeten hebben met het werkgeverschap. Bij de benoeming van de leden van de Werkgeverscommissie zijn daarom de competenties op dit gebied van belang. Gedacht kan daarbij worden aan de kwaliteiten, die worden gevraagd van de leden van een Raad van Commissarissen, die de remuneratiecommissie vormen.

Voorgesteld wordt om - evenals wat voor leden van de Programmaraad geldt - dat PS ook de leden voor de Werkgeverscommissie van buiten de kring van PS kunnen benoemen. Het benoemen van externe leden heeft als voordeel dat de continuïteit – na de verkiezingen - beter is gewaarborgd.

Over de taken van de Werkgeverscommissie en de frequentie van hun bijeenkomst is ook veel overeenstemming. Dat is het gesprek voeren met de bestuurder-directeur over de voornemens van de Rekenkamer, de geleverde producten en de prestaties en het functioneren van de bestuurder-directeur daarbij. In het najaar zal zo'n gesprek gevoerd kunnen worden aan de hand van de begroting en in het voorjaar aan de hand van de jaarstukken. De Werkgeverscommissie betreft hierbij zoals hiervoor genoemd alle aspecten, die het werkgeverschap betreffen en dus niet die op het gebied van de Programmaraad.

Ten slotte wordt voor de organisatie van deze Werkgeverscommissie voorgesteld dat de vier leden uit hun midden een voorzitter benoemen en dat de commissie wordt ondersteund door iemand vanuit de ambtelijke organisatie van één van de deelnemende provincies, die belast is met personele aangelegenheden. Meest voor de hand liggend is deze ondersteuning te betrekken vanuit Flevoland, omdat de Rekenkamer voor personeelsaangelegenheden al geadviseerd en ondersteund wordt door de afdeling POI van Flevoland. De kosten van deze ondersteuning zijn doorbelast aan de Rekenkamer.

3. Aanpassing governance

Naast de instelling van een Werkgeverscommissie is van belang dat de checks and balances van de Rekenkamer adequaat zijn ingericht. Art. 79c van de Provinciewet bepaalt dat indien de Rekenkamer uit één lid bestaat, PS in ieder geval een plaatsvervangend lid benoemen. Het huidige plaatsvervangend lid (de plaatsvervangend bestuurder) maakt deel uit van het team van de

Rekenkamer en is als zodanig formeel tevens ambtenaar van de provincie Flevoland. Bij de Rekenkamer Rotterdam, die ook een bestuurder-directeursmodel heeft, doet zich een vergelijkbare situatie voor. De bestuurder-directeur van de Rekenkamer Rotterdam heeft dit als volgt schriftelijk aan het presidium toegelicht en opgelost. *“Op grond van de gemeentewet mag een plaatsvervangend lid van de rekenkamer (...) niet tevens ambtenaar zijn die door of vanwege het bestuur is aangesteld (artikel 81f, lid 1, letter r). Uit de memorie van Toelichting blijkt dat beoogd is een mogelijke verstrengeling van belangen te voorkomen. Dat laatste is zowel formeel als materieel geborgd, omdat de heer Xxx uitsluitend werkzaamheden voor de rekenkamer verricht én uitsluitend verantwoording verschuldigd is aan mij als directeur (conform gemeentewet art. 81j leden 3 en 4).*

Omdat de onafhankelijkheid van de Rekenkamer voldoende geborgd is stel ik voor de bestaande situatie te handhaven met dien verstande dat de eerstvolgende benoeming van een plaatsvervangend directeur rekenkamer in overeenstemming met de wet dient plaats te vinden. Het is mede aan de directeur rekenkamer om hierop toe te zien.”

De bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer zal deze zelfde lijn volgen en dus zolang de benoeming van de huidige plaatsvervangend bestuurder van kracht is, deze niet wijzigen. Als nieuwe plaatsvervangend bestuurder zal te zijner tijd iemand worden benoemd, die geen ambtelijke relatie heeft met de provincie Flevoland. In het nieuwe organogram van de Randstedelijke Rekenkamer zal hierin formatief worden voorzien door middel van de 0,1 fte functie van plaatsvervangend bestuurder naast de bestuurder-directeur.

De nieuw te benoemen plaatsvervangend bestuurder houdt dezelfde taken als de huidige plaatsvervanger. Dat zijn het in voorkomende gevallen nemen van benodigde bestuurlijke besluiten en de interne controle op het financieel beheer en de toepassing van wet en regelgeving door de Rekenkamer.

Gevraagd besluit:

PS besluiten tot de instelling van een Werkgeverscommissie voor de Randstedelijke Rekenkamer. De Gemeenschappelijke Regeling en Verordening van de Programmaraad worden daartoe aangevuld met de volgende artikelen.

Aanvulling Gemeenschappelijke Regeling:

Artikel xx Instelling Werkgeverscommissie

1. Provinciale Staten van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling stellen gezamenlijk bij afzonderlijk besluit een Werkgeverscommissie in.
2. De Werkgeverscommissie bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn aan de gemeenschappelijke regeling.
3. Elke deelnemer benoemt één lid en één plaatsvervangend lid.
4. De leden benoemen uit hun midden een voorzitter.
5. Een lid of plaatsvervangend lid van de Werkgeverscommissie kan niet tevens lid zijn van de Programmaraad.
6. Een lid of plaatsvervangend lid van de Werkgeverscommissie heeft deskundigheid en/of competenties op het gebied van een werkgeversfunctie.
7. Het lid of plaatsvervangend lid heeft de zittingsduur van Provinciale Staten. Bij een tussentijdse vacature wordt daarin terstond voorzien door de deelnemer die dit lid of plaatsvervangend lid heeft benoemd.
8. Bij de aanwijzing van de leden, zijn ook leden benoembaar van buiten de kring van de deelnemers. Deze externe leden zijn een periode herbenoembaar.

Artikel xx Taakstelling Werkgeverscommissie

1. De Werkgeverscommissie voert minstens tweemaal per jaar een gesprek met de bestuurder-directeur: in het voorjaar over de door de Rekenkamer geleverde producten en behaalde prestaties en in het najaar over de voornemens voor het komend jaar.
2. De Werkgeverscommissie richt zich op alle aspecten, die het werkgeverschap betreffen en niet die op het gebied van de Programmaraad.
3. Voorafgaand aan de onder lid 1 genoemde gesprekken laat de Werkgeverscommissie zich informeren door de personeelsvertegenwoordiging van de Rekenkamer.
4. De Werkgeverscommissie laat zich ondersteunen door een vertegenwoordiger uit de ambtelijke organisatie (van één van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling), die belast is met personele aangelegenheden.

Aanvulling Verordening Programmaraad:

Aan artikel 3 Samenstelling en benoeming wordt een nieuw lid 9 toegevoegd:

9. Een lid van de Programmaraad kan niet tevens lid zijn van de Werkgeverscommissie zoals bedoeld in artikel xx van de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer.